

Escriure al fresc i pintar històries

MARINA
ESPASA

El primer que ve al cap en voler parlar del llibre d'Ali Smith és que no es tracta d'un llibre convencional. Una advertència que no hauria de ser necessària i que diu molt de la comoditat i la simplificació en què s'ha instal·lat el discurs literari contemporani. Però no hem vingut a fer teoria, sinó a parlar d'un llibre que en són dos: la història d'un pintor renaixentista italià a la cort del duc de Ferrara i la d'una adolescent anglesa del segle XXI que descobreix la sexualitat mentre passa el dol per la mort de la mare. Hi ha un nexa que uneix les dues històries, és clar, però no l'explicarem aquí perquè descobrir-lo és una de les

gràcies del llibre. L'autora s'encarrega, amb gran habilitat, de deixar un seguit de pistes que fan que, en acabar la lectura, sigui impossible no tornar a començar per llegir des d'un altre punt de vista: tot té un significat, però també el seu contrari. La història del pintor renaixentista podria ser la d'una pintora, el detall dels frescos que pintava a les parets del Palazzo Schifanoia de Ferrara potser no representava només un noi, l'amiga de la mare de la George potser no estava tan boja com semblava. La literatura sempre guanya quan es mou en el terreny de l'ambigüitat. L'autora proposa que

comencem a llegir el llibre per qualsevol de les dues històries: l'ordre dels factors altera el producte, però no la sensació final, que és la d'haver presenciat com la realitat es modifica a través de la seva representació.

Portar el llenguatge al límit

El llibre recorda l'*Orlando* de Virginia Woolf, sense, ai, el seu sentit de l'humor. Més enllà de les ambigüitats de gènere, Ali Smith també aposta per l'experimentació i té ganes de portar el llenguatge al límit, cosa que li deu haver suposat feina a la traductora, Dolors Udina. Ens agra-

COM SER-HO
ALHORA

ALI SMITH

RAIG VERD

TRADUCCIÓ DE

DOLORS UDINA

288 PÀG. / 22 €

da especialment la solució que ha trobat per al títol, que no era fàcil: en anglès, *Com ser-ho alhora* era *How to be both*. De la història antiga destaquen les pàgines sobre la sensualitat de l'acte de pintar, i les connexions que es generen entre la literatura i la pintura, dues arts de la representació que intenten no quedar sepultades per la velocitat del present. De la història moderna ens quedem amb la caracterització del personatge de la George i amb la naturalitat amb què se'ns dibuixa la fi de la seva innocència, els diàlegs amb un pare descol·locat i una mica absent, la relació amb el germà més petit i més fràgil.

Construir un món, encara que sigui petit i domèstic, requereix el millor dels pinzells. ♦♦